SVENSK

MUSIKTIDNING.

FJERDE ÅRGÅNGEN.

1884.

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972/☆3
STOCKHOLM

STOCKHOLM,
A. LINDGREN & F. HUSS
1884.

INNEHÅLL.

Biografi:

Sid.

Backer-Gröndahl Agathe 33
Becker Jean 131
Chopin F. 44
Fröberg C. J. 81
Hallén Andreas 25
Hallström I. 113
Hebbe Signe 129
Holmboe-Schenström W. 121
Höijer L. 97
Ohlsson Rob. 123
Otto C. W. F. 49
Pacius F. 65
Paganini N. 44
Saloman S. 153
Sjögren Emil 1
Tua Teresina 137
Volkmann R. 26

Dödsfall: 15, 39, 56, 71, 87, 104, 112, 143, 159.

Historia, Estetik, Teknik:

Adiafson 26
Antydningar för sånganförare 58
A. Rubinstein i Wien 1842 50
Behofvet af rationel harmonilära 138
Egendom eller stöld? 19, 43
En musikalisk impressionist 2
En resande virtuos 17
En skriftvexling i koralfrågan ... 98, 106, 114
Ett ord för folkets musikbildning 34
Från musikläraremötet i Jönköping 18
Gloria i svenska messan 125, 141
Hellenisk kontrapunkt 81
Henrik VIII et l'opéra francais 33
Historiskt musikaliskt fynd 73
I teaterfrågan 60, 75
Josephson, Geijer och Lindblad 27
Kompositionsundervisningens förvändhet ... 82
L'étude du chant 10, 18, 42, 74, 82, 91, 107, 115, 122, 130
Nytt notsystem 142
Om musikalisk uppfostran 138, 146
Om qvintförbudet 131, 155
Om temporubbningar 149
Parisoperans direktörer 154
Placering i orkestrar 105
Samtidens tonsättare 99, 107
Skydd åt svensk musikliteratur 74
Sveriges sångföreningar 3
Wagner contra Wagner 102

Kritik, Analys:

Sid.

Antigone 69
Anton Rubinstein 58, 68
Fröbergs harmonilära 89
Från scenen och konsertsalen: 5, 21, 37, 41, 52, 68, 76, 85, 94, 101 119, 126, 134, 150, 157
Harald Viking 12, 37
Kiels Requiem 28
Lyckopers resa 5
Musikföreningen 76
Musikkonservatoriet 10, 17
Musikpressen: 12, 60, 109, 133, 147
Profeten 85
Romeo och Julia 148
Spanska studenter 77
Violinelfvan 145

Följetong, Småplock:

Anekdot om Boïeldieu 132
Applausometern 99
Bachs chaconne i Amerika 92
Beethovens messa i Warnsdorf 59
Chopin och G. Sand 4
Circulaire från 1802 3
Det falska ciss 117, 124
En matiné i Fagerbo 86
En praktisk mästare 11
Ett besök hos Liszt 156
Ett impromptu 83
Goethes fortsättning på Trollflöjten 101
Holberg om musik 147
Hur en diva reser 62
Höra eller sjunga falskt? 50
Jagten efter anseende 154
Josephine Gallmeyer 45
J. M. Kraus 10
K. teatern i Köpenhamn 116
Musikdirektörers rang 111
Neaga 139
Norske musikere 76
Nya musikalier 15
Ordet fiasko 125
Rampfeber 146
Rossinis Barberaren 67
Ryska folksången 155
Schumanniana 61
Schwedische antiwagnerianer 51
Skotlands säckpipblåsare 141
Till drillens naturhistoria 50
Till offenbachiadens meritlista 28
Tvänne orgelvirtuoser 148
Ur A. F. Lindblads ungdom 35
Ur en danserskas lif 20
Ur L. da Pontes minnen 29
Vallfarten till Kevlaar (efter Heine) 66
Wagner och Schopenhauer 13

Sid.

Anmälan 8, 16
Anekdoter 5, 11, 13, 51, 54, 62, 70, 100, 109, 126, 127, 134, 139, 150
Från allmänheten 14, 22
Breflåda 7
Från in- och utlandet i hvarje n:r
Obs. 6, 14, 111, 142, 159
Tidningsöfversigt 110
Vår pristäflan 72, 112

Korrespondens:

Berlin 29, 47 53
Dresden 53
Florenz 4
Jönköping 78
Kristiania 31
Lund 7, 54
Paris 84, 93, 110, 140
Upsala ... 22, 54, 70, 78, 86, 127, 151, 158

Porträtt:

Backer-Gröndahl 41
En resande virtuos 17
Fröberg 89
Hallén 25
Hallström 113
Hebbe 129
Holmboe-Schenström 121
Höijer 97
Kraus 9
Otto 49
Pacius 65
Rubinstein 57
Saloman 153
Sjögren 1
Tua 145

Musikpremie:

C. W. Rendahl, 7 melodiska tonstycken

N:o 1. Redaktion: ADOLF LINDGREN. FRANS HUSS. Expedition: HUSS & BEER. Stockholm den 1 Januari 1884. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 20 öre petitrad. Årg. 4.

Emil Sjögren.

Vi inleda vår nya årgång med bilden af en ung tonsättare, som nyligen utom fosterlandets gränser gjort detsamma heder. Att i en skandinavisk kompositiontäflan besegra 40 rivaler torde vara en tillräcklig bedrift för att rättfärdiga segervinnarens presentation för Svensk Musiktidnings läsare, för hvilka han dessutom redan är bekant genom flere af våra musikbilagor. Hans introducerande i vårt porträttgalleri skulle i alla fall varit blott en tidsfråga; ty det varder alt mera tydligt, att Sjögren hör till de mest begåfvade bland våra yngre — dess värre fåtaliga — tonsättaretalanger.

Johan Gustaf Emil Sjögren är son af en klädeshandlare härstädes och föddes den 16 Juni 1853. Efter genomgångna fyra klasser i Elementarskolan — der det unga konstnärsgryet väl tilltalades af historiens konkreta studium, men deremot icke alls af matematikens abstrakta problem — fick han anställning som biträde i hr I. Dannströms instrumenthandel, en anställning som han tills dato innehaft. Samtidigt genomgick han konservatoriet, der han eröfrade den ena jettongen efter den andra, och der han hufvudsakligen studerade orgel och piano, hvaremot kompositionen icke gick med samma fart; det låter ock lätt tänka sig, att den unge nyromantikerns spelande och oroliga fantasi ej rätt väl skulle förlika sig med den klassiskt formstränge Herman Berens.

Emil Sjögren.

Emellertid utgaf han 1876 sitt första sånghäfte, hvilket mottogs med ganska mycket bifall. I andra häftet (1877) var det egentligen »Bergmanden» som, framburen af Johannes Elmblads massiva basstämma, väckte uppmärksamhet och började genljuda i konsertsalar i utlandet, hvarest nämde sångare åt Sjögren banat väg för ett erkännande, hvilket är vida större än det han åtnjuter här hemma, der hans tacksamma sånger besynnerligt nog nästan aldrig sjungas offentligen. De öfriga bitarne i op. 2 åter igen mottogos af kritiken åtminstone på ett håll med en stränghet, som då af många klandrades, men faktiskt hade det goda med sig att den tjugufyraårige adepten, dittils kanske något bortskämd genom beundrande familjekretsars beröm (hvilket i parentes sagdt ofta ej blott skadar den verkliga talangen utan äfven kommit mången padda att tro sig vara tjur), började känna ofullständigheten i sina kompositionsstudier och afbröt utgifningen af sina sånghäften till dess han fått tillfälle att i Berlin 1879—80 genomgå en grundlig skola under den fräjdade Kiel i kontrapunkt och Haupt i orgelspel. Såsom en direkt frukt af skolstudiet i båda dessa ämnen torde man få betrakta det Preludium med Fuga, som han utgaf såsom op. 4 1880. Den växande inre mognaden åter röjer sig framför alt i de samma år utgifna Tannhäusersångerna till ord af Drachmann (op. 3).

Utan tvifvel hade musikaliska konstföreningen gjort ett godt val, då hon företog sig att med offentliggörande belöna detta häfte. Ty om än tonsättaren icke mäktat till fullo päjla hela det djup af förkrosselse och dysterhet, som gömmes i det märkliga poemet, och ännu icke visar någon fast utpräglad originalitet, utan med en viss oro söker sina mönster, röja likväl dessa stycken så mycket af melodisk gestaltningsförmåga i sången, klangsinne i ackompagnementet och rörande blidt svärmeri i stämningen, att en offentlig utmärkelse endast var en skyldig gärd åt talangen. En afgjord

talang lyser nämligen ur dessa sånger till mötes, t. ex. ur det trolska välljudet i nr 1, de bestickande Griegartade tonfallen i nr 3, den brusande farten i nr 4 och de klangrika harmonierna i nr 5. Men då man kommer till den sista sången, fjättras uppmärksamheten i ännu högre grad, och man tror sig berättigad att af den unge tonsättaren hoppas något mindre vanligt. Ty här är icke blott en smekande figurerad vislåt, utan det är storslagenhet i uppfattningen, enkelhet och kraft i den plastiska modelleringen; stället »Det var hammerens lyd! Slaar de plankerne sammen?» är helt enkelt sublimt.

I sjudande inspiration har Sjögren ej sedermera öfverträffat dessa sånger, ehuruväl hans Festpolonäser (den ena i Victoriaalbum 1881) andas en lust och ett lif, en lysande festglädje, som ställer dem rätt nära förebilden, Aug. Söderman. Äfven genom hans sista sånghäften Slafvens dröm och Contrabandieren (op. 8, 9) blåser en inspirerad fläkt, som deremot ej är fullt lika frisk vare sig i hans Spanska sånger (dock med några undantag, såsom den af fröken Grabow förträffligt sjungna »In dem Schatten meiner Locken) eller i hans nyss prisbelönta Erotikon. Detta häfte har kanske hos en och annan icke till fullo motsvarat de högt spända förväntningarna; emellertid har det, jämte en angenäm stämning och otadlig flytande faktur, särskildt den stora förtjensten att vara äkta pianomusik och förtjenar redan ur den synpunkten uppmärksamhet i vårt lands på sådan musik ej synnerligt rika komposition: vi mena dermed ej att icke vårt land skulle-hafva öfverflöd på tonstycken för piano, men väl att dessa sällan hafva genuin pianistisk karakter.

Emil Sjögrens senaste öden äro snart berättade. Återkallad från Berlin af hoppet att kunna vinna anställning antingen i Adolf Fredrik efter Oppfeldt eller vid konservatoriet efter Mankell, såg han båda delarne gå sig ur händerna. Musikaliska akademien förbigick honom äfven vid senaste bortgifvandet af Beskowska stipendiet, dervid fullföljande gamla traditioner att tillsluta ögonen för mera betydande svenska tonsättaretalanger. * I stället fick han en blygsam plats som organist vid Franska Reformerta kyrkan, och ändtligen i somras erhöll han genom en dansk och en svensk mäcenat medel till att fortsätta de oundgängliga studierna i utlandet. *A. L.*

* Några prof härpå lemnade vi i fjor under Fritz Södermans biografi; ytterligare kan erinras om akademiens afstyrkande af ett af J. A. Josephson begärdt reseunderstöd.

På barberarstugan. En nyss anländ primadonna går förbi.

»Hvilket charmant hår, jag kan undra om det är hennes eget, barberare?»

»Hennes eget! Det kan herrn lita på!.. Jag har sjelf qvitterat räkningen.»

En musikalisk impressionist.

Den beryktade komponisten till »Herodiade», »Roi de Lahore» m. m. hade nyligen en konsert i Ostende, hvarvid endast hans egna kompositioner utfördes. Alexander Moszkowski redogör härför i »Deutsches Montagsblatt», och ur den intressanta artikeln meddela vi följande karakteristik på en musikalisk impressionist:

Då Massenets verk ännu ej hos oss vunnit särdeles spridning, så vill jag här göra några anmärkningar till kännetecknande af hans sångmö. Hans kompositioner kunna i det stora hela betraktas såsom musikaliskt dekorationsmåleri, hvilket är bestämdt att göra effekt på långt håll och derför ej tål vid att pröfvas i sina särskilda delar, hvadan också vid reduktionen till klavérutdrag man har svårt att få begrepp om deras originalverkan. Dertill är Massenet impressionist i den mening, att han såsom Manets skola hyllar principen att återgifva råa intryck af den omgifvande färgverlden. För att tillfredsställa sitt oemotståndliga impressionistiska begär är Massenet tvungen att låna ämnena till sina tonskapelser från det tonmaterial, som naturen sjelf lemnar oss. Men såsom hvar och en känner, hvilken är förtrogen med musikästetikens elementer, preparerar naturen endast helt torftiga, ja, enligt hvad den rena formalästetikens anhängare påstå, alldeles inga förebilder för komponisten.

Om den sista punkten äro åsigterna dock stridiga; när Hanslick i sin fundamentalskrift anmärker, att det i principfrågan ej ges något »på sätt och vis» och strax derefter på nästa sida skrifver: »derigenom att i musiken allt måste vara kommensurabelt, men i naturljuden ingenting är kommensurabelt, stå dessa båda ljudriken nästan oförmedlade bredvid hvarandra», — så polemiserar han uppenbarligen emot sig sjelf, ty i principfrågan skulle det ju ej få finnas något »nästan». Man kan ju också verkligen antaga en tonverld, som förmedlar öfvergången från det till höjd och djup fullkomligt omätbara bullret i naturen till den i hvarje punkt mätbara konstmusiken. Såsom tillhörande en sådan öfvergångsform måste vi betrakta den med oartikulerade ljud starkt bemängda, naiva musik, som på menniskolifvets lägre grader uppenbarar sig för oss. På en marknad träffas vårt öra samtidigt af tonerna från ett positiv, af bullret från dansbanor, af skrik från menagerier, af gongonslag och en massa halft musikaliska, halft obestämda ljud, som tillsammans förorsaka detta kaos af läten, hvilka tränga in i våra öron och äro en immanent beståndsdel i marknadsbullret. Enskilda elementer i detta oväsen äro visserligen beståndsdelar af konstmusiken, men kunna ej i ett sådant virrvarr uppfattas såsom sådana och hafva i sin helhet så föga att skaffa med begreppet mätbarhet till höjd och djup, att de verka på oss med hela ursprungligheten af det naturliga bullret, såsom fogelsång, böljslag och suset i skogen. Det oaktadt innehåller det hela materialierna till konstmusiken, nog tydligt att kunna begagnas såsom modell för ett kompositionsporträtt.

Att utkasta ett dylikt karakteristiskt tonsammelsurium på partiturets linier, att på detta virrvarr tillämpa den verkliga musikens kommensurabla förhållanden och dervid också stå fast vid den villfarelsen att hafva omedelbart inplanterat i orkestern den naturliga förebildens larm, är en uppgift, som måste verka i hög grad retande på en man af det slag som Massenet. Naturligtvis tillkommer derjemte en ansenlig del af egen uppfinning, tillräckligt stor för att göra hans realistiska sträfvan konstberättigad. Massenet tecknar ej af naturen helt enkelt, men vid komponerandet kommer det dock hos honom mera an på att reproducera den tillfälliga förebilden än att låta uppenbara de reflexer, med hvilka hans egen genius reagerade på dessa förebilder. Äfven i valet af sina medel visar han sin förvandtskap med palettens impressionister. Konsten att teckna fint och nedlägga ett sorgfälligt arbete i målningen, den är ej hans sak; likasom de förra måla med »klatsch», så komponerar han ej sällan med klatsch, det vill säga han använder utomordentligt djerfva, breda tonmassor, beräknade att verka endast på långt hörhåll, och hvilka som oförmedladt råmaterial hopa sig, lager på lager. Polyfon sammanväfnad inlåter han sig nästan alls icke på, deremot stegrar han öfverdriften af våldsamma klangmedel ofta ända till brutalitet. Denna karakterisering kan ingalunda gälla för fullt uttömmande, ty jag kan ej här ha för ögonen någon annan sida af Massenets konst, än den som uppenbarade sig på den nämda konserten. I flertalet af de stycken, som utfördes, i Scènes napolitaines (La Tarantella, la Procession, l'Improvisateur, la Fête), i Kermesse Bohème och Marche heroïque de Szabadie träder i alla fall det energiska, ofta hänsynslösa sträfvandet efter realism så mångfaldigt i dagen, att man häraf väl kan bilda sig ett begrepp om författaren såsom konsertkomponist.

Dirigenten Massenet står i skarp utprägling ej efter tondiktaren. Den unge konstnärens i sig sjelf ej synnerligen ansenliga gestalt vinner i väldighet och betydenhet från det ögonblick han begynner svänga fältherrestafven, hans ögon utsända blixtar, hans läppar sättas i oupphörlig rörelse allt efter rytmens rörelser, och den kolossala kraften i hans rörelser fjettrar så väl de utförande som åhörarne. Under det sista stycket föll taktpinnen ned såsom ett offer för sin härjande framfart; den gick i stycken, och konsertens final dirigerades till slut med en stump af densamma.

Nedanstående insända uppsats är uppenbarligen ofullständig, men kan dock såsom ett bidrag till våra sångföreningars statistik vara af tillräckligt intresse för att offentliggöras. Förf. har uteglömt t. ex. Allm. sångföreningen i Stockholm, troligen ock flere andra.

Sveriges sångföreningar.

»Huru många sångföreningar finnas ännu i Sverige? frågade jag mig sjelf vid genomläsandet af Eder uppsats i Svensk Musiktidning. Genom korrespondenser och riklig tillgång på tidningar har jag kommit till nedanstående antal. Skulle H. H. anse mina uppgifter kunna vara af något intresse för Svensk Musiktidnings läsare, må H. H. af uppsatsen göra de utdrag, hvartill den kan föranleda.

Sångföreningar med endast mansröster äro följande:

		Dirigent
Typografiska sångföreningen	Stockholm,	A. Edgren (?).
Brohmanska qvartetten	»	L. Brohman.
Målaresångförening.,	»	L. Ohlsson(?).
Edgrens sångqvart.,	»	A. Edgren.
Sällskapet P. B. (Par Bricoll)	»	L. Ohlsson.
Luttemanska qvint.,	»	H. Lutteman.
Arbetareföreningens sångkör	Göteborg	J. Thyboni.
Studentkårens allmänna sångfören.,	Upsala,	I. Hedenblad.
Sångförening »O. D.» (Orphei drängar),	»	I. Hedenblad.
Sällskapet P. B. (Par Bricoll)	Jönköping,	G.W.Heintze.
Sångfören. »Svea»,	Kristianstad,	P.H.Kemner.
Kristianstads sångf.,	»	N. Nilsson.
Sångföreningen S. V. (Sångens Vänner),	Malmö.	
Sällskapet P. B. (Par Bricoll)	»	Lovén.
Svenska damqvartetten	»	Tobiasson.
Malmö folksångförening	»	J. Malling.
Sångfören. »Svea»,	Helsingborg,	Hagström.
Helsingborgs sångförening	»	Roselli.
Lunds studentsångf.,	Lund,	H. Möller.
Lunds allmänna sångförening	»	
Karlskrona sångförening	Karlskrona,	J. A. Askling.
Landskrona handtverkssångförening,	Landskrona,	Åkesson-Lundegård.
Vexiö sångförening,	Vexiö,	Åström.
Östersunds allmänna sångförening	Östersund,	Mentzer.
Cimbrishamns sångförening	Cimbrishamn,	
Karlshamns sångförening	Karlshamn,	M. Löhr.
Höganäs' sångfören.,	Höganäs,	A. Holm.

Några anmärkningar vid denna tablå! Jag har här icke upptagit alla Good Templars-sångföreningarna, hvilka uppgå tillsammans till omkring 105, deraf 56 med mansröster och 59 med blandad kör; vidare musiksällskapens körer, som uppgå till 24, samt föreningar, som icke uppträda offentligen, 14 st. Således skulle Sverige för närvarande ega omkring 170 sångföreningar. *J. K—r.*

Såsom en kuriös tidsbild från början af vårt århundrade meddelas följande

Circulaire till Leipziger Gewandhaus-Consert-Direktionen år 1802.

Magnifice

Väl- och Högädel-borna,
synnerligen högt ärade herrar!

Det har hittills icke erbjudits mig tillfälle att muntligen i all ödmjukhet föredraga för eder följande, hvarför jag tager mig friheten att göra det skriftligen.

Den bekante komponisten och store klavérvirtuosen herr Beethoven har under vår herr Bernhards vistelse i Wien yttrat till honom en önskan att instundande vår besöka Leipzig och här låta höra sig med sina kompositioner. Då nu publiken här så väl i som utom staden sväfvar i den inbillningen, att det gifves en oåterkallelig lag, enligt hvilken den stora konsertsalen förvägras en hvar utan undantag, men likväl sedan två år tillbaka ingen verkligen fått afslag på ansökan om salens begagnande, utan ansökan derom dels för de betydliga kostnaderna, dels af andra skäl endast blifvit afrådd (hvarutaf de genomresande virtuoserna på grund af gjord erfarenhet alltid funnit sin fördel), så tror jag att, för att nu undanrödja denna villfarelse hos publiken och ej afskräcka stora män från att resa till Leipzig, ej otjenligt skulle vara att för en sådan man som herr Beethoven göra ett undantag och derigenom tillika visa alla andra virtuoser af mindre betydenhet, hvilka redan ofta hafva hemsökt oss, den måttstock, efter hvilken vi mäta förtjensten, då det gäller att qualificera sig för besagda undantag.

I det fall att salens begagnande för detta behof af Eder beviljas, så vore det erforderligt att skrifva till herr Beethoven för att tillkännagifva honom detta och underrätta honom om den beqvämaste tiden i Mars och April, hvilken torde vara från 21 Mars till 3 April. Med detta tillkännagifvande kunde äfven förenas det anbud, att herr Beethoven får sal och belysning gratis mot det att han, på vår den 4 April såsom söndag Judica infallande vanliga konsert, låter höra sig med ett solo. Med herr Beethoven kan man ej befara att omkostnaderna skola uppsluka största delen af inkomsterna, emedan, efter all sannolikhet, denna konsert af en man med så stort rykte varder ganska talrikt besökt. Härjemte tager jag mig ock friheten anmärka, att det väl måtte stå härvarande Consert-Directorio lika väl som innehafvare af salar och teatrar i andra städer såsom Wien, Hamburg etc. fritt att lemna sin sal åt hvem det för godt finner, och att hvarken publicum eller andra virtuoser och musiker äro berättigade att göra några invändningar deremot.

Alltså får jag hörsammast och ödmjukast nu framställa denna min bön till Ed. Magnif. väl- och högädel-borna herrar, att hafva godheten skriftligen meddela jakande eller nekande svar, på det jag sedan i förening med herr Bernhard kan allt efter som omröstningen utfaller vidtaga nödiga åtgärder.

Jag slutar med den önskan att I måtten erkänna detta mitt ödmjuka förslag såsom ett bevis på min ifver för consertens bästa och med bön om Eder fortfarande värderade välbevågenhet, i det jag har äran med största högaktning framhärda

Magnifice

Väl- och högädel-borna herrar
eder
hörsammaste och ödmjukaste tjenare

Leipzig d. 27 Febr. 1802.

J. B. Limburger.

Så till vida som den af herr kassören förordade tillåtelsen helt och hållet betraktas såsom undantag och det af den samme omförmälda vilkor antages, skulle jag anse att förslaget borde antagas; dock är jag villig att sluta mig till flertalet af rösterna. d. 27 Febr. 1802.

D C G. Hermann.

Då hvarje undantag från regeln, i betraktande af att de skadliga följderna deraf ej kunna beräknas, är farligt, så synes mig äfven det nu föreslagna undantaget betänkligt att bifalla, dock öfverlemnar jag bestämmandet åt flertalet af rösterna. *D C G. Einert.*

Jag är af herr Doctor Einerts mening.

Fritsch.

Jag röstar för det gjorda förslaget; dels emedan jag lofvar mig gagn deraf för vår kassa, dels emedan Directorium måste visa, att salens upplåtande ovilkorligen beror af föreståndarnes godtfinnande allenast, och att dessa veta att göra åtskilnad mellan hvad som utan skada kan beviljas en utomlands erkänd stor konstnär och å andra sidan förvägras inhemska virtuoser, om de än ha lika stora förtjenster, på grund af annan hänsyn och utan nedsättande af deras förtjenster. *D:r Gehler.*

Jag antager förslaget och önskar att det må vinna samtliga hedervärda medlemmarnes bifall. *L. Bernhard.*

Då i fråga om en sådan konstnär, som herr Beethoven är, ett undantag väl bör medgifvas, drar jag ej i betänkande att bifalla förslaget. *C. F. Hänel.*

Jag röstar likaledes för förslaget, alldenstund, så vidt jag erinrar mig, det ej af någon regel bestämmes att salen skall en hvar förvägras. *D:r Fünckler.*

Jag biträder herr D:r Fünckler's mening. *Stoll.*

Jag är helt och hållet af Doctor Einerts mening. *F. Daniel Winckler.*

Äfven jag röstar för det gjorda förslaget med den nämda inskränkningen.

Prof. *Ernesti.*

(Baksidan:)

Till

Högtärade Stora Consert-Directoriet med ödmjuklig anhållan, att skrifvelsen förseglad återlemnas till öfverbringaren.

En nordisk debut i Italien.

(Bref till Sv. Musiktidning.)

Florenz 16 Dec. 83.

Till andra gamla, högst obegripliga sedvänjor hör äfven den, att hvarje sångerska som eftersträfvar en stor europeisk carrière, skall vinna sina första segrar i Italien. Kommer hon med rykte från sångens land, mottages hon med öppna armar till och med på de stora scenerna i Paris, der man eljest är så rasande exklusiv, men har hon icke italienska triumfer att uppvisa, bryter hon sig blott med stort besvär en väg. Detta är helt enkelt absurdt, ty hur musikaliska italienarne än må vara, musikalisk konst förstå de sig fasligt litet på. De vilja blott att deras sångare och sångerskor skola skrika, så jubla de i himmelens höjd, men om finhet, nyansering och smak i föredraget bekymra de sig knapt det minsta. Signora Borelli, som i höstas gjorde så olyckligt fiasco i Köbenhavn, då hon var der med den italienska truppen (hvartill också Brogi hörde), är ett slående exempel. Här i Italien, särskildt i Florenz, gäller hon för en celebritet af det enkla skäl, att hon har en stämma som kan dåna igenom äfven de största af de cirkusstora italienska teatrarne. Att hennes metod är afskyvärd — så vida hon öfver hufvud har någon — och att hon icke eger en skugga af dramatisk begåfning, tager man ingen hänsyn till.

I sångens land har man nu en gång högst besynnerliga begrepp om sång. Men icke dess mindre är det som sagdt nu obligatoriskt för de blifvande musikaliska stjernorna att låta sin första glans stråla i kapp med Italiens sol. De ha begynt här allesamman, hela raden igenom, med Gerster, Vanzandt, Nevada etc. i spetsen. Särskildt sänder fru Marchesi, som ju obetingadt är den berömdaste moderna sånglärarinnan, och hvilken efter hand nästan alla unga talanger uppsöka, alla sina elever till Italien. Hon har sina agenter der, hvilka mottaga och bana väg för dem. Hr Gardini, Etelka Gersters man, hade fordom denna syssla, nu är det en signor Galetti, hvilken har gjort sig känd som Emma Nevadas impressario.

Två unga skandinaviska damer, som äro väl kända för Stockholms publik, fröknarna Sommelius och Ås (»Gina Oselio»), hafva redan förut gått denna väg; senast har äfven Danmark gifvit sitt bidrag till triaden uti fröken Anna Dons, som för ett par aftnar sedan debuterade på härvarande Poglianoteater. Liksom sina föregångerskor har äfven hon fått sin utbildning i Marchesis skola, hon har studerat der icke mindre än omkring tre år, och i musikaliska kretsar har det icke varit obekant, att hon var en af de elever, vid hvilka den berömda lärarinnan fäste de största förhoppningar. Här i Florenz hade man vid några musikaliska soaréer tillfälle att lära förstå dessa. Bland annat gafs en sådan soaré i anledning af den nya, praktfulla domkyrkofasadens aftäckning, då hela den florentinska aristokratien var närvarande. Hon hade der gjort stormande lycka, och teatern var af denna anledning fyld af en så utsökt elegant publik som man endast högst undantagsvis ser i Florenz. Den är enorm, denna Poglianoteater, den rymmer öfver tre tusen menniskor, och den var nästan full. Fröken Dons hade till debut valt Margareta i Gounods »Faust», och hon hade träffat ett mycket lyckligt val. Hon är ganska ung ännu, blott nyss fylda 20 år, och de florentinska bladen ha rätt i att kalla henne »la bella e graziosa danese»; hon är lång och smärt, en så ideal och poetisk Margaretagestalt som man blott sällan ser på scenen. Det är öfver hennes framställning just det som det skall vara, hon spelar som en född konstnärinna, och det är kanske dessa dramatiska anlag som skola blifva henne till största nytta på hennes framtida bana. Hon har en hög, kraftig, utomordentligt sympatisk sopran, som fylde till och med ett så stort rum som Poglianoteatern. Sin största förtjenst har den i sin ovanligt mjuka timbre, i sin egalitet och i de sällsynt ljusa, klara toner, för hvilka den Marchesiska sångmetoden för öfrigt ju alltid varit berömd. Fröken Dons' musikaliska föredrag är först och främst intelligent; hon tolkar de lättaste skiftningar i stämningen med en konst, som i hvarje fall skall skaffa henne många och stora triumfer hos ett bildadt publikum.

R. K.

Chopin och George Sand.

Henri Blaze de Bury offentliggör i »Revue des deux Mondes» åtskilliga intressanta anekdoter, personliga erinringar om Chopin; bland annat mera anmärkningsvärdt historien om hans första uppträdande i Paris och om hans resa till Majorca tillsammans med George Sand.

Frédéric Chopins far var född i Nancy 1770, men hade kommit till Warschau såsom lärare för barnen till en hofdam hos konung Stanislaus; i närheten af denna stad är den berömde pianisten född år 1810. Han väckte ingen uppmärksamhet vid sin första konsert i Paris; Liszt, Hiller och några få vänner tillhörande den polska kolonien, voro de enda, som talade om den, det var den 26 Febr. 1832. Chopin tappade alldeles modet och stod i begrepp att antingen utvandra till Amerika eller vända åter till hemmet; då han en dag vid ett gathörn stötte på sin gamle vän prins Radzivill. Denne ingaf honom mod och aftvingade honom löftet att samma afton infinna sig hos baron Rothschild. Detta lyckliga tillfälle afgjorde hans framtid. Man bad honom sätta sig till pianot, och då improviserade han i två timmar dansmusik, reverier, mazurkor, nocturner, præludier, scherzon, valser, tarantellor och ballader, ett verkligt feeri, hvari luftens, vattnets och eldens andar yrade om hvarandra; modulationer, arpeggier, passager följde på hvartannat i svindlande fart — det var som om man anade öfvernaturliga väsen i närheten, och detta allt med ett underbart, accentueradt och mjukt föredrag, hvartill ingen någonsin kan finna hemligheten. I två timmar sjöngo tangenterna under hans fingrar, och då han reste sig under åhörarnes stormande bifall, var hans öde afgjordt, han var damernas älskling, dagens hjelte. Plötsligen såg sig den stackars öfvergifne från i går öfverhopad af bjudningar till konserter och middagar, och man formligen slogs om att få lektioner af honom. »Chopin är i dag, på höjden af sitt rykte, knapt möjlig att känna igen», skrifver 1834 en af hans vänner, en medicine student, som bodde tillsammans med honom i Chaussée d'Antin. »Han komponerar, gifver lektioner till fabelaktiga pris och förvrider hufvudet på de sköna damerna . . .»

Scheffers porträtt visar honom från den tiden som en smärt ung man med något sjelfsvåldig hållning men allt igenom gentlemanlike, en präktig panna, händer af sällsynt elegans, små ögon, något stor näsa, den fina munnen tätt sluten, som om han ville hålla tillbaka en melodi, hvilken försökte rymma ifrån honom. Förgäfves har jag sökt efter detta förträffliga porträtt på utställningen vid Quai Malaquais. Hvarför var det icke der? — I Henrik Heines korrespondens, hvilken då kallar honom »pianots Rafael» och i Liszts bok, som utkom 1850, finner man improvisatörens triumfer skildrade. Och Chopin talte, medan alla hörde på med spänd uppmärksamhet: Meyerbeer sittande vid sidan af Heine, Eugène Delacroix, Adolphe Nourrit, Madame d'Agoult — längre bort i en länstol, alldeles öfverväldigad af hänryckning — Madame Sand. Hon var sex år äldre än han, född 1804. Hon företog sin berömda resa med Chopin till Majorca vintern 1838. Fyra år tidigare (1833—34) var hon med Alfred de Musset i Venedig. Chopin hade känt förtrollningen; ett ögonblick försökte han att undfly den, men hon fängslade honom: »När två sådana naturer finna hvarandra, så kunna de icke gå upp i hvarandra; en af dem måste förtära den andra, endast lemnande askan qvar.» Så låter George Sand en af sina hjeltinnor, Lucrezia Floriani uttrycka sig. Madame Sand, som kallade honom sin »malade ordinaire», hade tagit denne marterade lidande själ till sig i pension, sådana kurer hade alltid varit hennes passion. På samma gång hon dervid erfor det moraliska lugnet att ha uppfylt en pligt, kände hon den högsta tillfredsställelse öfver att finna sig öfverlägsen den man hon valt sig. Från en sådan synpunkt var resan med Chopin till Majorca endast ett upprepande af resan med Musset till Italien: en inre sjukdom, och hvilken sjukdom! Ombytlig, inkonseqvent, fantastisk, öfvergående från den mest lidelsefulla kärlek till aversion och tvärtom. Man känner de tragiska scenerna i Venedig under hennes liaison med Musset; på Majorca upprepades de,

och följden blef slutligen, att både den sjuke och hans vårdarinna förlorade modet och tålmodigheten.

Ännu innan Chopin kunde lemna rummet företog sig Madame Sand lustturer inåt landet och lät den sjuke vara ensam hemma. En dag då hon begifvit sig ut för att lära känna en af öns vilda trakter, utbröt ett förskräckligt oväder. Chopin blef, vid tanken på att hans älskade reskamrat ströfvade omkring utsatt för de lössläppta elementerna, intagen af en sådan oro, att han fick ett häftigt nervöst anfall; emellertid kom han sig igen före den modiga turistens återkomst och då han ej visste företaga sig något bättre, satte han sig till pianot och improviserade det härliga preludiet i f-moll. Då den kära kamraten kom tillbaka, föll han i vanmakt. Hon syntes föga rörd deraf, men i stället förargade hon sig öfver detta bevis på hängifvenhet, hvilket förekom henne som ett ingrepp i hennes personliga frihet. Då Chopin nästa morgon spelade sitt preludium för henne, kunde hon eller snarare ville hon icke förstå den deri skildrade ångesten, alldenstund hon då såsom alltid var fast besluten att förblifva absolut herskarinna och att bevara denna rätt. Hans hjerta deremot led vid tanken på att förlora henne, som gifvit honom lifvet åter; hon såg endast ett underhållande tidsfördrif i denna äfventyrliga utflykt, hvars faror för henne ej på långt när uppvägdes af intresset för det nya och obekanta.

Den lilla händelsen är tillräcklig att visa hur mycken antipatisk känsla kunde råda mellan dessa två naturer, hvilka en plötslig och konstlad lidelse närmat till hvarandra, medan de likväl i sitt inre kände sig tillbakastötta från hvarandra. Hos denna beundransvärda sjukvakterska fanns det icke längre ett spår af älskarinnan; hade hon någonsin existerat? Följande ställe i hennes memoarer låter oss betvifla det: »Jag var ännu ung nog att nödgas kämpa mot kärleken eller det man kallar lidelse. På grund af min ålder, min ställning och de qvinnors öde, hvilka äro konstnärinnor, var jag mycket rädd för att någonsin böja mig under ett inflytande, som kunde leda mig bort från mina barn, och jag såg i den kärliga vänskapskänsla, som Chopin ingaf mig, om också en fara, dock en ringare sådan.» Denna bekännelse är åtminstone ej mycket smickrande. Den, åt hvilken hertiginnor skänkt sin gunst, måste i ögonblick af den högsta längtan begära mer, och hvem kan känna till, huru upprörd och förtviflad han, denne orolige, svartsjuke, skarpsynte man var, när han uppdagade det, som en qvinna aldrig kan dölja länge, till och med för en föga forskande älskare. — »Chopin skänkte mig ett slags vänskap, som var ett undantag i hans lif. Visserligen gjorde han sig ingalunda några illusioner med hänseende till mig, ty han lät mig aldrig känna, att jag sjunkit i hans aktning, och derför varade vårt goda förhållande så länge.» — Detta goda förhållande varade i 8 år, afbrutet af de förskräckligaste strider. »Chopin var fruktansvärd när han var vred; men då han gent emot mig alltid visste att beherska sig, syntes han i sådana ögonblick färdig att qväfvas och vara nära döden.»

Så förändrar sig allting i denna verlden. Jules Sandeau, den förste af den berömda damens lyckliga och förtviflade vänner, skulle för några år sedan tala med Odéons direktör, som, då han för tillfället var sysselsatt, bad honom vänta ett ögonblick. Den älskvärde akademikern inträder i en liten salong, der han finner en liten gammal dam insvept i en schal. Han hälsar, sätter sig och väntar utan att säga ett ord. Slutligen kommer herr Duquesnel ut från sitt rum och helsar de väntande: Madame Sand, herr Sandeau. De, som en gång älskat hvarandra så högt, kände ej igen hvarandra. Herr Duquesnel måste presentera dem.

En furstlig konsertmästare. Prins Wilhelm, tyske kronprinsens äldste son, är en utmärkt violinspelare. Efterföljande episod från hofkretsen i Berlin bevisar, att Fredrik den stores musikaliska talang icke är utdöd inom Hohenzollernska familjen.

Kronprinsen sjelf är en stor vän af musik, men ingalunda till Nibelungenringens extravaganta tonsvall, utan till den enkla folkvisan, till glad dansmusik och eldiga marschpotpourrin. »Ländler» och ungarska danser äro i synnerhet hans älsklingsstycken och deraf kom det, att det ungarska kapellet, som 1878 konserterade i Potsdam, erhöll i uppdrag att på kronprinsens födelsedag, den 18 Oktober, spela för honom och hans familj. Den lilla, utmärkt väl samspelta orkestern hade ett förträffligt program och dess spel uppväckte allmän belåtenhet. Prins Wilhelm hade särskildt lagt märke till förste violinistens mjuka spel, och under en paus smög han sig fram till musikern och bad att få låna hans violin på några minuter. Derpå smög han sig lika sakta bakom soffan, i hvilken kronprinsessan, hans mor, satt framför tebordet med sina döttrar och hofdamer. Kronprinsessan for bestört upp ur soffan, då hon alldeles invid örat hörde tonerna af en sprittande Straussvals. Det var prins Wilhelm, som under sitt vistande i Bonn i hemlighet lärt sig att spela violin och nu öfverraskade sina förvånade föräldrar med ett helt potpourri på violinen, ett potpourri af idel glada och sprittande melodier.

Då han slutat, ljöd en bifallsstorm från de närvarande; den unge prinsen bugade sig med låtsad gravitet och räckte violinen tillbaka till kapellets direktör, med hvilken kronprinsen under sonens spel varit inbegripen i ett lifligt samtal.

»Hör på, Wilhelm», ropade kronprinsen plötsligt, »hr direktören här påstår, att du är en riktig mästare på violin, när du slutat dina studier i Bonn, skall jag utnämna dig till — konsertmästare.»

I en af södra Frankrikes städer har en fyndig teaterdirektör hittat på att locka publiken till sig genom att arrangera och på sin affisch annonsera »Faust» såsom »uppbygglig kristlig» opera. Han har nämligen låtit tillägga ett slut, i hvilket den berömda underverksgrottan vid Lourdes framställes. Margaretha visar sig nu på samma ställe, der, enligt de taflor af grottan, som förekomma i handeln, den heliga jungfrun uppenbarade sig för de troende katolikerna. Vid denna syn blifver Mefistofeles förkrossad och sjunker i jorden. Detta slut tillfredsställer i hög grad den rättrogna publiken, hvilken formligen vallfärdar till teatern.

Från scenen och konsertsalen.

Lycko-Pärs resa.

Åter är det Nya teatern som dragit den allmänna uppmärksamheten till sig. Om man — visserligen stundom ej utan skäl — förebrått denna teater, att han ej alltid fylt sin ursprungliga bestämmelse att vara en folkteater i ordets bästa mening, så har han nu genom sitt sista lyckliga grepp visat, att han likväl ställer detta mål såsom sitt högsta, då der med en äfven i vårt land utomordentlig omsorg utrustats ett inhemskt sagospel, som torde höra till de mest originella och genialiska i sitt slag, visserligen icke till idén, hvilken grundar sig på kända sagostoff (såsom Lyckans galoscher, Flygande holländaren m. fl.), men väl till genomförandet, som röjer — jämte några Strindbergska osmakligheter och bisarrerier — äfven Strindbergsk talang, djerfhet, poesi och pessimistisk satir, alltsammans af den fjättrande art, hvilken alltid tillhör den sanna ursprungligheten. Oförmögen att beherska sin vulkaniska natur och beklagligtvis sammanblandande sina sämre personliga hämdkänslor med sin fullt berättigade harm öfver allbekanta samhälleliga lyten, har nämda författare mot sig på senare tiden väckt en storm af ovilja, som emellertid uppenbarligen mest är af lika personlig natur som hans egna förlöpningar, och derför ock aldrig kan varda allmän eller långvarig. Tvärt om vinner Strindberg dagligen allt flera sympatier, så mycket fastare som han är en folkets man, och genom sin varma medkänsla för de lidande, vanlottade och rättslösa försonar mycket af hvad han förbrutit mest i följd af en fanatisk öfverretning af samma demokratiska filantropi.

Med sådana förutsättningar kunde man vänta, att Strindberg skulle lyckas i en sådan uppgift som en folklig sagopjes, och »Lycko-Pärs resa» har ej häller svikit förväntningarna. Trots de fel man anmärkt i detta stycke, såsom en viss pessimistisk tyngd, några longörer och satiriska excentriciteter, äro förtjensterna likväl så ofantligt öfvervägande, att det bär alla lifstecken inom sig. Men äfven de anmärkta bristerna äro mestadels relativt försvarliga. Den dystra grundtonen är ju ganska berättigad, då Pärs olyckor framställas, icke såsom en hopplös ofri verldsåskådning, utan såsom straff för hans egen egoism, den han först i en ren kärlekslängtan slutligen lyckas besegra. Moralen är tadelfri och äkta folklig i sitt uttryck. Mindre populär är väl på sina ställen satiren, dock är äfven den oftast ganska duktig, synnerligen i den kostliga torgscenen i tredje akten, som är ett litet mästerstycke af dramatisk ironi, liksom den första är det i scenisk effekt och den näst sista tablån (Hafsstranden) i sublimt poetisk stämning. Sista akten hör, med sina talande statyer, likbår och sopqvast och sin predikan af Pär till sig sjelf, bland det mest originella någon dramatisk literatur kan uppvisa, och denna originalitet håller intresset vaket äfven der, hvarest smaken eller

poesien någon gång slumrat in. Hur man kan anmärka som ett fel, att de satiriska utfallen stundom äro för moderna för tidskostymen, skulle vi förstå, om det vore fråga om ett verkligt historiskt drama. Men i ett allegoriskt sagospel lär det väl rent af höra till genren att med suverän humor handskas med tid och rum; ett förbud häremot vore ett odrägligt band på fantasien, och det blefve då ej längre någon saga. För öfrigt undras, i hvilken allegoriserande saga det icke förekommer satiriska anspelningar! Af samma skäl får man ej fordra något strängare dramatiskt sammanhang, annat än det, som ock här med få undantag eger rum, nämligen att Pärs utveckling är psykologiskt riktig. Med ett ord: det hela är någonting utomordentligt, trots alla longörer, hvilka äro oförnekliga, men vore lätta att skära bort.

I dekorativt hänseende erbjuder stycket talrika möjligheter, hvilka äfven med fulländad scenisk blick och rutin begagnats af direktörer, dekorationsmålare och maskinmästare i förening, hvilka verkligen lyckats åstadkomma något »noch nie dagewesenes».

Hr Hennebergs musik står väl icke i genialitet i jämnhöjd med dramat, men ansluter sig dock ganska lyckligt till dess olikartade musikaliska situationer, från den mystiska anderösten i början, till det väl arbetade intermezzot framför »Skogen» och »Hafsstranden», den ypperligt lokaliserade medeltidsmusiken i tredje akten, grundad på forntida motiv, samt den briljanta balletten i kalifens hof. I melodramerna är musiken stundom för stark eller ock talet för svagt. Hufvudrollernas innehafvare, hr Svedberg och fröken Backlund, inlägga mycken förtjenst.

* * *

Hr Lindströms första matiné för kammarmusik var ej så besökt som det goda programmet och det rätt förträffliga utförandet hade förtjent. I ersättning åt de försumliga abonnenterna är tillfälle beredt att den 6 eller 13 dennes få höra om Godards pikanta qvartett och Berwalds solidt arbetade samt synnerligen i de mera fantasifylda mellansatserna anslående septuor, der utom stråkqvartetten klarinetten (hr Kjellberg) särdeles framstår, hvaremot fagotten föreföll af tonsättaren väl mycket försummad. Hr Norman ledsagade sjelf sina sånger.

Vi begagna tillfället att beriktiga ett förbiseende i förra numret. I Mendels lexikon förekommer verkligen (väl icke någon Lefèvre, men deremot) en le Fèvre lefvande omkr. 1613, då han skall hafva utgifvit en samling sånger, likväl uteslutande flerstämmiga.

Om lördagens intressanta symfonikonsert hinna vi blott korteligen anteckna, att den gick med vanlig finess samt erbjöd ej mindre än två nyheter, hvaraf blott den ena delvis förut gifvits af Meissner (den snillrika »Carillon» ur Bizets svit). Mindre intresse väckte Liszts »Gretchen, dock är Liszt hos oss såsom orkesterkompositör så okänd att man torde böra vänja sig vid hans stil. *A. L.*

16 Dec. Lindströms matiné (Godard, Bervald).
22 » Lycko-Pers resa.
25 » Allm. sångfören. — Sv. Qvartettsång.
26 » Rundbergs matiné.
27 » Vermlänningarna.
29 » Symf.-konsert (Liszt, Bizet).
30 » Pyks konsert.

Obs.! **För att spara besväret af prenumerationsförnyelse skicka vi nu, liksom förr, årgångens första nummer på prof till alla våra gamla direkta prenumeranter med anhållan att de, som *icke* vilja fortsätta prenumerationen, måtte *genast* tillkännagifva detta. *Senast* när budet kommer med andra numret, torde det förra af icke spekulanter återlemnas; af dem som ämna fortsätta deremot torde då *till budet prenumerationsafgiften erläggas. Alla* dem, som behålla första numret, anses som helårsprenumeranter för 1884.**

Från in- och utlandet.

Th. Lindströms annons torde observeras.

De kungl. teatrarnes elevskola hade den 22 Dec. sin första offentliga uppvisning för innevarande spelår. Den musikaliska afdelningen af uppvisningen inleddes med en scen ur »Friskytten» mellan Agatha och Anna (andra akten). Den förra representerades af en ung sångerska, om hvars sceniska begåfning de nu aflagda profven icke lemnade något tillfälle att döma: sångrösten tycktes ega både volym och styrka; föredraget vittnade om studier. Fröken Valenkamph gjorde som Anna vida bättre lycka än på sin debut som Cherubin. Också är väl elevstadiet ännu tills vidare hennes rätta sfer. En ung tenor dokumenterade sig med Noureddins romans ur »Lalla Rookk» såsom innehafvare af en verkligt behaglig stämma, med äkta, frisk tenorklang. Slutligen hördes en jemn och fast sopran, med anmärkningsvärdt manérfritt sångföredrag. (Också lär hon — enligt hvad det sports — hafva fru Héritte-Viardot att tacka för sin utbildning, och det är endast att beklaga, att denna fint och mångsidigt begåfvade artist icke för längre tid kunde fästas vid vårt samhälle, som verkligen behöfver henne så väl). *N. D. A.*

Vid musikaliska akademiens sammankomst d. 22 Dec. omvaldes till akademiens preses kanslirådet F. A. Dahlgren; till ledamöter i förvaltningsutskottet expeditionschefen A. V. Åbergsson samt musikdirektörerne F. A. Frieberg och L. Ohlsson. Till ledamöter i läroverksstyrelsen utsågos professor J. Günther, hofkapellmästaren J. G. Dente, kammarmusikus A. F. Lindroth och musikdirektör Frieberg.

Musikexamen med Svea lifgardes musikkårs elever hölls d. 21 Dec. i regimentets matsal inför sekundchefen öfverste Björnstjerna.

Examen bevistades af regimentets officerskår, kapellmästaren Nordqvist samt åtskilliga musikkännare, hvilka samtliga fälde de fördelaktigaste omdömen om denna uppvisning, som länder så väl ledaren af undervisningen, direktör Kjellberg, som äfven eleverna till all heder. Efter examens slut utdelade öfverste Björnstjerna belöningar, bestående dels af befordringar inom kåren, dels af utmärkelsetecken åt så väl instruktörer som elever.

Musikaliska akademiens högtidsdag. Akademiens sekreterare uppläste sin årsberättelse. Fyra af akademiens inhemska ledamöter hade med döden afgått: hrr notarien L. H. Vikblad, akademiens bibliotekarie Fr. Söderman, grosshandlaren E. P. Lindström samt grefvinnan Juliana Carlén, född Hamilton; till innehafvare af den ledigvarande bibliotekariebefattningen utsågs notarien F. Cronhamn; t. f. läraren i blåsinstrument af messing F. G. B. Rosbeck har åtnjutit tjenstledighet, och hans befattning uppehållits af hrr Östman och Johnsson. Akademien hade under året besvarat åtskilliga k. remisser. Flere s. k. »musikföredrag» hade hållits af konservatoriets elever. Talaren lemnade härefter redogörelse för väsentliga företeelser från hufvudstadens teater- och konsertverld samt nyheter från svenska musikpressen. Efter att med några ord hafva berört landsortens musiklif, särskildt i Upsala, vände talaren sin uppmärksamhet mot Norge, hvars hufvudstad under detta år gjort två förluster: genom den bekante tonsättaren F. A. Reissigers död samt Johan Svendsens fästande vid Köpenhamn. Härefter lemnades en öfversigt af utlandets musikaliska förhållanden: Frankrike (S:t Saëns' »Henrik VIII» Delibes' »Lakmé»), Tyskland (Anton Rubinsteins andliga opera), Italien (det uppvaknade intresset för de äldre klassiske mästarne), samt sträfvandena att förena den italienska melodiken med det tyska allvaret och att deraf dana en stilenlig konstprodukt. Af märkligare dödsfall inom utlandets musikverld dröjde tal. särskildt vid Richard Wagners, hvars konstnärliga betydelse och sträfvanden antyddes. Härpå framträdde akademiens præses och höll ett längre tacksamhetstal till musikkonservatoriets direktör och lärare samt stälde några uppmuntrande ord till de på estraden församlade konservatorieeleverne.

Derefter utdelades stipendier och gratifikationer till eleverna på följande sätt:

Hebbes donation (för orgel och piano) erhöll Julius Wibergh, Kuhlaus (piano) Augusta Holmblad, Kuhlaus arfvingars (violin) Alma Kjellberg, Lindströms (violoncell) Ernst Eklund, Netherwoods (violin) Fritz Ringström, Tamms (flöjt) Orion Östman, v. Booms (piano) Thora Hwass, Ellen Bergmans (sång) Elisabeth Rydberg, Händelska stipendiet (primavistasång och harmonikunskap) August Enderberg. Fröken Hedvig Kuhlaus gåfva tillföll, enligt gifvarinnans önskan, Carl Johannesen. Öfriga stipendier och gratifikationer erhöllo Carl Bredberg, Martina Johnson, Ferdinand Kursell, Lennart Lundberg, Nina Löwenadler, Christian Nilsson, Jenny Norelius, Hugo Sedström, Maria Wallin och Rudolf Wesslén. De tre Bergska jetonerna tillföllo Erik Åkerberg (orgel), Maria Rydberg (harmoni) och Terzetta Winge (kyrkosång). Vid höstterminens slut aflades vid konservatoriet fullständig organistexamen af Hanna Björkman, Maria Pihlman, Clara Schmiedte, Knut Byström, Otto Carlsson, Ferdinand Kursell, Gustaf Roman, Julius Wibergh och Erik Åkerberg; kyrkosångareexamen af Terzetta Winge samt examen för behörighet till musikläraretjenst vid allmänt läroverk af Axel Hagerberg. Betyg i pianostämning erhöll Axel Hamnæus.

Till sjelfva uppvisningarna hoppas vi få återkomma.

Enkehertiginnan af Dalarne har låtit trycka två häften sånger, komponerade i fjol af henne i Neuchatel och bestämda till bazarer för välgörande ändamål, hvarför de ej finnas i musikhandeln.

Nya sångsällskapets i Göteborg 2 a: abonnementskonsert var talrikt besökt och vann stort bifall. Kören består nu af 95 medlemmar. Programmet upptog Gammal-bömiska julvisor a capella af Riedel, ett stycke ur Brahms' Liebeslieder, två ballader af Hallén för alt, Södermans I ungdomen, Hjertesorg och Bondbröllop, samt några pianostycken utförda af fru Hallén.

Söderhamns kyrka har fått en ny orgel, bygd med 24 stämmor af Zetterqvist, afsynad af Heintze och beskrifven som ett särdeles vackert verk. Det har sjelfförståendes kostat ej ringa möda hos intresserade att besegra samhällets sega motstånd mot denna utgift på 16,500 kr.

Peabodykonserterna i Baltimore, hvilka som bekant stå under Asger Hameriks utmärkta ledning, hafva på tre konserter 3, 10 och 17 Nov. bjudit på stråktrior af Beethoven op. 1 och 8, variationer af Mendelssohn op. 17, pianostycken af Chopin op. 55, 66 m. m., och af Raff op. 82, pianotrior af Rubinstein op. 15 och 52, sånger af Schubert, Schumann och Liszt.

Lund den 5 December 1883.

Med sin konsert den 27 sistlidne November afslutade studentsångföreningen härstädes sin verksamhet för året. Som vanligt bjöds äfven denna gång på någonting nytt och värdefullt, neml. Lieder und Romanzen von Joh. Brahms. Ganska lyckligt hade man utvalt sju, som lämpade sig för ett arrangement för mansröster, och sökt i någon mån ersätta den ljusa klangfärgen i fruntimmersrösterna genom att arrangera accompagnementet för stråkqvartett. Det är klart att något af kompostionens fina doft måste gå förloradt genom ett sådant arrangement, men de gjorde i alla fall mycken lycka, och bekantskapen är värd att förnyas. Under det förflutna året har studentsångföreningen utveklat en förtjenstfull verksamhet. Så fingo vi i våras höra Cherubinis requiems-messa i D-moll i dess helhet utförd på ett värdigt och anslående sätt i den åldriga dômen, en bekantskap som publiken lifligt önskat att få förnya, fastän det af ett eller annat skäl ej ännu åtminstone låtit sig göra, och i höst gafs en af de tyvärr allt för sällan återkommande Fælleskonserterna, från hvilka vi ha i lifligt minne Hartmanns Völvens Spaadom, Lange-Müllers Niels Ebbesen, Mendelssohns Antigone-körer m. m. Denna gång var hufvudnumret Hartmanns präktiga cantat vid universitetets fest med anledning af kronprins Fredriks förmälning med prinsessan Lovisa, hvilken utfördes af de båda studentsångföreningarna gemensamt med de båda bekante konsertsångarne herrar Bielefeldt och Toldeslund i solopartierna.

Till slut vill jag nämna, att vi lyckats realisera en tanke, som föddes då herrar Anton Svendsen, Franz Neruda m. fl. från Kjöbenhavn i början af året gåfvo en soiré för kammarmusik härstädes, neml. den tanken att åstadkomma abonnement till en serie dylika soiréer under denna vinter. Abonnementet är nu klart; första soiréen skulle gifvas måndagen den 10 December.

—*t.*

Organist- och klockarvalet i Landskrona stadsförsamling utföll sålunda att organisten i Katarina församling härstädes, musikdirektören A. Lethin erhöll 6,577 röster, musikdirektören S. Åkesson-Lundegård från Stockholm 633 röster samt organisten Lagerqvist från Nyköping 16 röster.

Reform i kyrkosången. Landsortskorrespondenten —h— skrifver: Professor Byström har nu afslutat sin skånska rundresa. Den räckte i sex veckor, hvarvid konserterades i icke mindre än 32 kyrkor, i Ystad med biträde af dervarande musikförening. Afsigten med denna resa var att låta höra och väcka sinnet för de långsläpiga choralernas ungdomsfriska förebilder: de i raska, omvexlande tidmått gående »andliga visorna». Glädjande att omtala, tycktes man allestädes vara förtjust i att höra psalmerna klinga så friskt, så okonstladt och behagligt. »Ja, så sjöng man till Herran i mormors och farfars tid», menade de gamle, »och nog lät det bra mycket bättre!» Denna prof. Byströms resa, som förnämligast omfattat östra Skåne, kommer att på nyåret utsträckas till förut icke besökta trakter af nämda provins. Allra först gifves dock en konsert i Kalmar. Man bör hålla prof. Byström räkning för detta hans brinnande nit för att väcka hågen för en tidsenlig kyrkosång.

London. En uppgift i »Signale» att det nya »Royal-college» skulle vara »en misslyckad inrättning» och ett »aristokratiskt lekverk» vederlägges nu ifrån London. »De tongifvande kretsarne i England» lära vara ganska belåtna med resultatet af denna musikakademi. Sedan den öppnades (d. 7 Maj 1883) ha 78 betalande lärjungar undervisats der och tillfört institutet en årsafgift af öfver 56,000 kronor, hvilka betäckt utgifterna och äfven lemnat öfverskott till nästa år. Någon medlem af »aristokratien» har för öfrigt ej inträdt i Royal-College under den tid skolan varit i verksamhet.

F. Kiels »Requiem» i Ass-dur utfördes här d. 30 sistl. November. På länge har ej något andligt musikverk haft sådan framgång. Kritik och publik öfverensstämma uti, att detta verk hör till de förnämsta nutiden har att uppvisa.

Dresden. Hofoperan har d. 1 Dec. gifvit sin första nyinstuderade opera för denna säsong, nemligen Spohrs »Jessonda» (komp. 1822), hvilken ej gifvits här på 15 år. Den vackra, melodiska och musikaliskt fina operan vann med sin lysande uppsättning och förträffligt utförd publikens stora bifall. Den andra noviteten, som följde några dagar derefter, var Lortzings »Undine», hvilken ehuru 20 år yngre än den förra smakade publiken för gammal. — På Kgl. operan i Berlin, der »Undine» nyligen gifvits för första gången, stegrade sig deremot bifallet från akt till akt.

Leipzig. På åttonde abonnementskonserten i Gewandhaus förekommo tvenne nyheter: »Die Tageszeiten», concertante i fyra satser för kör, piano och orkester af Joachim Raff († 1882) samt »Gesang der Parzen» af Göthe för sexstämmig kör och orkester af Joh. Brahms, af hvilka den förstnämda vann företrädet gonom större liflighet och friskhet i uppfinningen än den senare, hvilken förekom allt för torr och dyster.

Breflåda.

Sanningsälskare. — Ni har ej begärt införande af edert bref, som vi altså här blott besvara med några ord. Som vi aldrig påstått vare sig att Fridberg varit Paganinis »elev» eller ens att han är den som bäst bevarat Paganinis traditioner, så träffas vi icke det ringaste af Edra anmärkningar och lemna all ära oförkränkt åt Camille Sivori, om hvars förekomst »i hvarje musiklexikon» Ni sannerligen icke behöft upplysa oss. De svenska auktoriteter Ni anfört jäfva vi; och upprepa vi slutligen att vår biografi var hemtad ur Nordisk Musiktidende, icke ur »Norddeutsche Musikzeitung», ett organ hvarom vi ej känna stort mer än att det egde en mycket kort tillvaro för en 14 år tillbaka.

P. S. Nyss mottagit Ert andra bref. Era myndiga råd kan Ni spara åt Era barnbarn. Med »musikromaner» menar Ni förmodligen Era egna krior, liksom Ni antagligen är förargad på Sjögrens porträtt emedan Ni vill ha in Ert eget i stället?

INNEHÅLL: Emil Sjögren (med porträtt). Af *A. L.* — En musikalisk impressionist. — Sveriges sångföreningar. Af *J. K—r.* — Circulaire till Leipziger Gewandthaus-Consert-Direktionen — En nordisk debut i Italien. *R. K.* — Chopin och George Sand. — Från scenen och konsertsalen. Af *A. L.* — Obs. Från in- och utlandet. — Breflåda, — Anmälan. — Annonser.

Anmälan.

SVENSK MUSIKTIDNING utkommer 1884 efter hufvudsakligen samma plan som förut. Vi skola bemöda oss om att vara **korta** och **lättfattliga** samt äfven lemna särskildt utrymme åt **följetongsliteraturen.** Full rättvisa skall göras åt den **nyare** musikriktningen, utan att försumma den **äldre.**

Förteckningar på rekommendabla **musikalier** skola då och då lemnas. För **landsortens** musiklif skall redogöras i vidsträcktare skala än förut.

Gratispremie beviljas åt helårsprenumeranter i form af ett eller par häften **värdefull** och **lätt utförbar** musik, **prisbelönt** i den **täflan,** hvars närmare vilkor framdeles skola tillkännagifvas.

Tidningen utkommer i **20** nummer, nämligen omkring den 1 och 15 i hvarje månad utom juli och augusti samt kostar **6 kr.** pr år, **4 kr.** pr halfår, **30 öre** pr lösnummer. Annonspriset är **20 öre** petitraden, dock lemnas **betydlig rabatt** åt dem, som önska disponera ett visst utrymme för hvarje nummer under längre tid.

Prenumeration sker för Stockholm **hälst** i Huss & Beers musikhandel, för landsorten **hälst** å posten; för båda dock äfven hos alla musik- och bokhandlare.

Obs.! Alla, som **behålla** det dem tillsända första numret, anses, utan vidare besvär för dem, hafva prenumerrat på hela årgången.

Obs.! Till nästa nummer förberedes: Ett större porträtt af **Kraus,** belysning af **konservatoriets uppvisningar,** utdrag ur H. Nissen-Salomans berömda **sångskola, följetong** m. m.

Redaktionen.

Matinéer och Soaréer för kammarmusik.

Inbjudning till abonnement.

Under innevarande säsong kommer undertecknad att anordna tvenne serier: a) *matinéer* och b) *soaréer* för kammarmusik, till hvilka den ärade musikaliskt bildade publiken och särskildt vännerna af kammarmusiken inbjudas att teckna abonnement. Vid dessa matinéer och soaréer komma att uppföras, dels rent instrumentala verk tillhörande nämda musikart, dels sådana arbeten inom vokalmusikens område, hvilka kunna hänföras till ifrågavarande musikart: balladen, romansen och visan. De mest framstående tonsättare, inhemska och utländska inom detta område, skola dervid representeras, så väl äldre som yngre, hvadan dessa matinéers och soaréers program bör kunna betraktas som ett slags kammarmusikalisk antologi och sålunda, som man hoppas, i sin mån bidraga till att å nyo upplifva det på senare tiden slappade intresset för kammarmusiken, utan gensägelse den ädlaste arten af den instrumentala tonkonsten.

Matinéerna (serien a) komma att gifvas kl. $^1/_2$ 2 e. m. i Berns' salong, den första *söndagen den 16 dennes,* den cndra i Februari och den tredje i mars 1884. Liqvid för tecknadt abonnement uppbäres ej förr än efter den andra matinéen, men biljetter gällande för hela serien tillställas abonnenterna så fort som möjligt efter teckningen.

Särskild teckning eger rum för de olika serierna.

Soaréerna (serien b) skola gifvas i hotell W-6 festsal, den första i Januari, den andra i Mars och den tredje i April 1884 och äro afsedda att börjas kl. $^1/_2$ 8 e. m.

Abonnementspriset är lika för båda serierna: *5 kronor* för hvardera.

Abonnementslistor finnas från och med i dag tillgängliga hos hufvudstadens herrar musikhandlare.

Stockholm den 15 Dec. 1883. **Th. Lindström.**

Af våra omtyckta

Italienska Strängar

har ny sändning i dag inkommit.

HUSS & BEERS
Musikhandel.

Undervisning i

Pianospelning

meddelas fortfarande af undertecknad. Adress: Karduansmakaregatan 14. **F. Huss.**

Sångundervisning

meddelas af

R. Norstedt

f. d. Sånglärare vid Kongl. Teatern.

Träffas tisdag, torsdag och lördag kl. 1—2 e. m.

Barnhusträdgårdsgatan N:o 25.

Stilfulla

PERMAR

till

Svensk Musiktidning

1883

(och föregående årgångar)

à 2 kronor

kunna erhållas genom alla Musik- och Bokhandlare samt finnas å lager i

Huss & Beers Musikhandel.

Gustaf Adolfs torg 8.

Fullständiga exemplar i praktband af

Svensk Musiktidning 1883

(hvarmed följer

Musikpremie à 6 kr.

— efter fritt val enligt särskild förteckning) blifva den 20 dennes att tillgå —

à 8 kronor

i

HUSS & BEERS
Musikhandel.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1883.